

Spørsmål og svar

Her har vi samlet en del av de vanligst stilte spørsmålene i forbindelse med PEG og knapp. Hvis du ikke finner svar på akkurat dit spørsmål her, er du velkommen til å ringe Meda på tlf. 66 75 33 00 og snakke med en produktspesialist.

Knappen falt ut, hvorfor?

Dette kan skje, og skyldes som regel at ballongen på magesekkens innside har sprukket eller at det er for lite vann i ballongen. Da klarer ikke ballongen å holde knappen på plass. Normalt trenger man da bare å sette inn en ny knapp, og fylle ballongen på nytt. Man bør alltid være rask med å sette inn en ny knapp (eller en gastrostomitube, sugerør e.l.), slik at ikke kanalen lukker seg.

Knappen ble revet ut, grunn til bekymring?

Knappen kan hekte seg fast i noe og bli røsket ut. Selv om ballongen er fylt med vann. Barn, som gjerne er mer aktive og uvørne, kan være mer utsatt for slikt. Hvis dette skulle skje, er det som regel ikke grunn til bekymring. Så lenge det ikke blør fra gastrostomikanalen, har ikke vevet tatt skade. Vevet i kanalen er nemlig normalt sett såpass tøyelig at det tåler selv en vannfylt ballong som dras igjennom. Så sjekk kanalen for rifter eller blødning, før en ny knapp settes inn hvis alt virker normalt. Man bør alltid være rask med å sette inn en ny knapp (eller en gastrostomitube, sugerør e.l.), slik at ikke kanalen lukker seg.

Hvor fort kan kanalen lukke seg ("gro")?

Dersom knappen faller ut e.l. bør man så fort som mulig få satt inn en ny knapp, en målestav, et sugerør eller annet som kan egne seg for å holde kanalen åpen. Man skal dog aldri bruke kraft for å få dette til! Ta da heller kontakt med lege. Åpningen kan lukke seg allerede etter 2 – 3 minutter, eller opp imot 20 – 30 minutter fra innsiden av magen. Det er derfor alltid lurt å ha nødvendig ekstrautstyr tilgjengelig (f.eks. en gastrostomitube), slik at man slipper å blokke opp kanalen på nytt kirurgisk.

Hvordan steller jeg PEG'en/knappen?

Vask rundt PEG'en eller knappen med mild såpe og vann morgen og kveld. Vri sonden forsiktig rundt én gang. Tørk med et mykt håndkle eller klut. På den måten holdes huden ren og man øker sjansen for å unngå hudreaksjon og sårhet. Hvis huden er tørr og fin, er det ikke nødvendig med bandasje rundt PEG'en etter de 3 første dagene. (Kilde: Sykehuset Telemark HF, Nevrologisk avd.)

Hva gjør jeg hvis knappen går tett?

Knappen eller PEG'en kan i enkelte tilfeller gå tett. Dette gjelder særlig hvis sondematen ikke er moset godt nok. Man kan da sprøyte 10 ml romtemperert Cola eller 10 ml saltoppløsning i sonden. Vent i 20 minutter og skyll etter med 30 ml vann. Fungerer ikke dette, må man bytte knappen med en ny. *(Kilde: Knappenforeningen)*

Kan jeg bade i badekar eller havet/svømmehall med knapp?

Gastrostomikanalen regnes som en "grodd kanal" når den ikke har noen tegn til infeksjoner e.l. Om det da kommer litt vann inn gjennom knappen, kan dette sammenlignes med å svelge litt vann under bading, noe som i mindre mengder er ufarlig. Det er dog viktig at knappen passer til kanalen og fyller denne, slik at den blir "tett". Bading er da fullt mulig, både for unge og gamle. Skulle man ha en infeksjon, bør man være mer forsiktig og avstå fra særlig saltvann og klorvann.

Kan man dra på ferie/tur med knapp?

Knappen i seg selv er ikke til hinder for ferie i inn- eller utland. Det er viktig å ha med seg nødvendig ekstrautstyr, samt litt Fucidinsalve og kompresser, i tilfelle infeksjon. Man bør også være forsiktig med å sole knappområdet.

Hva skjer hvis man ikke lenger trenger knappen?

Da fjernes den på sykehuset. Legen eller kirurgen tømmer ballongen på innsiden for vann, og simpelthen trekker knappen ut. Deretter kan man stripse igjen kanalåpningen og dekke til med en kompress, og la det gro av seg selv. Hvis lekkasje og sår hud blir et problem, kan man ty til kirurgisk lukking av kanalen.

Mic-Key app

Gode råd og veiledning rett i lomma!